

**UCHWAŁA NR 379/LV/2022
RADY GMINY PRZECHLEWO**

z dnia 23 sierpnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 – 2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a oraz art. 10f ust.4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022r. poz.559 z późn. zm.) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1057 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 – 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przechlewo.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

mgr Leszek Łozowicki

Załącznik do uchwały nr 379/LV/2022

Rady Gminy Przechlewo

Z dnia 23 sierpnia 2022 roku

Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 - 2030

Przechlewo 2022 r.

Spis treści

Wstęp	4
I. Diagnoza	4
1.1 Rys historyczny	4
1.2 Położenie Gminy Przechlewo	7
1.3. Potencjał demograficzny i gospodarczy.	9
1.4 Rynek pracy.	11
1.5 Edukacja	12
1.6 Zdrowie	12
1.7 Pomoc społeczna	12
1.8 Bezpieczeństwo	13
1.8.1 Posterunek Policji	13
1.8.2 Ochotnicza Straż Pożarna	13
1.9 Kultura	14
1.10 Sport	15
1.11 Stowarzyszenia	15
1.12 Przedsiębiorstwa	16
1.13 Rolnictwo	16
1.14 Leśnictwo	17
1.15 Turystyka	18
1.16 Drogi	20
1.17 Kanalizacja i wodociągi	20
1.18 Gospodarka odpadami	20
1.19 Elektroenergetyka i gospodarka ciepła	20
1.19 Sieć IT	21
1.20 Współpraca z zagranicą	21
1.21 Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne gminy	21
1.22 Obszary zagrożone powodzią	23
II. ANALIZA STANU GMINY	25
2.1 Analiza SWOT	25
III. WIZJA GMINY PRZECHLEWO	28
3. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI OPERACYJNYCH DZIAŁAŃ	28
3.1 Silne Społeczeństwo	28
3.1.1 Wysoki poziom edukacji i nauki oraz wzrost aktywności zawodowej	28
3.1.2 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym bazy sportowo – rekreacyjnej:	29
3.1.3 Udział szkół w projektach dotyczących dzieci i młodzieży:	29

3.1.4 Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców:.....	29
3.2 Efektywna Gospodarka.	30
3.3 Czyste Środowisko.	31
3.4 Wzrost jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej.	31
3.5 Rozwój gospodarki wykorzystującej zasoby lokalne.....	32
3.6 Zwiększanie ruchu turystycznego i wydłużenie sezonu.....	32
IV. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII.....	33

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 – 2030 jest jednym z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminy, który wyznacza kierunki rozwoju gminy i jest podstawą strategiczną do pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz. Określone w strategii priorytety i cele polityki rozwoju gminy wymagały kompleksowego podejścia i dokładnej diagnozy wielu przestrzeni funkcjonowania lokalnej społeczności. Strategie opracowano w związku z upływem okresu obowiązywania dotychczasowej strategii na lata 2012 - 2020. Nowa strategia obejmuje kolejne lata i jest kontynuacją poprzedniej strategii z zachowaniem ciągłości opracowanych priorytetów, Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo była realizowana w latach 2012 -2020 we wszystkich celach strategicznych. W okresie tym zrealizowano lub podjęto większość z zaplanowanych zadań. Część zadań zdezaktualizowała się. Największą rolę w zewnętrznym finansowaniu realizacji strategii odegrały środki z funduszy np.: PROW, RPO, EFS.

Podstawą opracowania Strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 – 2030 było przeprowadzenie diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej w celu zobrazowania potencjału Gminy Przechlewo i ustalenia głównych kierunków rozwoju gminy z zachowaniem przestrzenne uwarunkowania środowiska i infrastruktury gminy. Ważnym elementem w trakcie tworzenia strategii, pomimo ograniczeń związanych reżimem sanitarnym, było przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy. Dzięki tej ankiecie uzyskano informację w jakim kierunku należy podjąć działania, aby zapewnić możliwie jak największą integrację społeczną.

Projekt strategii poddano konsultacjom społecznym, które opierały się na zamieszczeniu wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej gminy. Poinformowano mieszkańców gminy o możliwości wniesienia opinii i uwag do projektu dokumentów w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy Przechlewo oraz w formie elektronicznej na adres e-mail ug@przechlewo.pl.

I. Diagnoza

1.1 Rys historyczny.

Pierwsze ślady penetracji grup ludzkich na obszarze gminy pochodzą ze środkowej epoki kamienia. Już w młodej epoce kamienia (neolicie) osiedlił się tu człowiek, który przybył z południa. Podstawą utrzymania społeczeństw pierwotnych była prymitywna uprawa roli oraz hodowla zwierząt.

W okresie kształtowania się Państwa Polskiego, Przechlewo i okolice (w ramach Pomorza Gdańskiego) weszły w skład wczesnofeudalnej monarchii Piastów już w latach 955-960. Jednak dopiero około 1120 r. Bolesław Krzywousty zdołał w sposób trwały umocnić związki z Polską. W XII stuleciu dotarło tutaj chrześcijaństwo (z chwilą osiedlenia się w pobliskich Swornigaciach zakonników Św. Augustyna), a w Szczytnie założono siedzibę kasztelania.

Ziemia Człuchowska wraz z Przechlewem przed zajęciem jej przez Krzyżaków była częścią Wschodniej Pomeranii, a Kasztelania w Szczytnie podlegała pod Palatynat w Świeciu.

W XIII w., w okresie rozbicia dzielnicowego na Pomorzu Gdańskim, kasztelania szczycieńska wchodziła w skład księstwa naczelnego z siedzibą w Gdańsku. Ostatni z książąt gdańskich, Mściwój II przekazał testamentem swoje ziemie Przemysłowi II. Po śmierci Mściwoja, w 1294 r. Pomorze Gdańskie (w tym kasztelania szczycieńska) zostały wcielone do Wielkopolski. Ziemie te stanowiły przedmiot przetargów książąt wielkopolskich,

Brandenburgczyków i Krzyżaków jak również polskiego króla Kazimierza Wielkiego. Krzyżacy kupili te ziemie za sumę 10 000 marek, wg innych kronikarzy za 5 000 marek. Odpowiedni kontrakt między Wielkim Mistrzem Krzyżackim i Margrabią Brandenburskim podpisany został w Soldinie z 1309 r. Rycerze zakonni, po zajęciu kasztelanii szczycieńskiej, utworzyli komturstwo człuchowskie.

Dekret o lokacji wsi Przechlewo podpisany został w 1350 r. przez ówczesnego komtura człuchowskiego Ludolfa Hake. Za jego czasów nastąpiło zasiedlanie ziem człuchowskich, głównie imigrantami z obecnej Brandenburgii. Oprócz Przechlewa były też w sąsiedztwie osady Dąbrowa, Sąpólno, Konarzyny i inne. Po upadku kasztelanii, gród w Szczytnie powoli chylił się ku upadkowi, a samo Szczytno stało się z biegiem czasu bardzo małą wioską. Natomiast Przechlewo z każdym rokiem się powiększało.

Po wojnie trzynastoletniej (1454-1466) podpisano 19 października 1466 r. pokój toruński, na mocy którego Zakon Krzyżacki oddał Polsce Pomorze Gdańskie, Ziemię Chełmińską i Michałowską, Malbork, Elbląg i Warmię. Ziemie przechlewskie wróciły pod polskie panowanie. W okresie, kiedy powiat człuchowski oraz Przechlewo znajdowały się pod panowaniem królów polskich, utworzona została w Przechlewie parafia p.w. Świętej Anny oraz wybudowano także kościół. W XV-XVI wieku nastąpił szybki rozwój gospodarczy Polski i Prus Królewskich (ziemie oddane Polsce w pokoju toruńskim). Dla Ziemi Przechlewskiej był to okres bardzo pomyślnej koniunktury w rolnictwie.

Okres rozwoju skończył się w XVII stuleciu pod wpływem klęsk w wojnach polsko-szwedzkich. W czasie najazdu szwedzkiego szwedzcy żołdacy grasowali i rabowali co się dało we wsiach w pobliżu Człuchowa, także w Przechlewie. Okolica została zniszczona przez pożary, rabunki, rekwizycje, datki i zarazy.

W wyniku pierwszego rozbioru Polski Przechlewo zostało zagarnięte przez Prusy. Nowo przyłączone ziemie traktowane były ze szczególną troską, urzędnicy traktowali mieszkańców tych ziem łagodniej przy ustalaniu podatków. Wprowadzona została na tereny powiatu człuchowskiego uprawa ziemniaków, dotychczas na tych terenach nie znana. Zaczęto też likwidować (spuszczać) niektóre jeziora i stawy. Zlikwidowano leżące odłogi grunty i nieużytki. Dokonano urzędowych pomiarów gruntów.

W epoce napoleońskiej Ziemia Przechlewska nie weszła w skład Księstwa Warszawskiego. Jednak przez te tereny wiodły szlaki żołnierzy Napoleona. Mieszkańcy przyjęli życzliwie wojska, do których przyłączali się synowie okolicznej szlachty. Kwaterowały tutaj wojska francuskie i pruskie.

Traktat wersalski z 1919 r. kończący I wojnę światową, pozostawił Przechlewo i okolice w państwie niemieckim. Granica przebiegała 8 km od Przechlewa. Po wojnie miały miejsce migracje ludności na obszar gminy. Z polski przybywała ludność niemiecka do obozu przejściowego w Czarnem, gdzie oczekiwała na przydział ziemi i mieszkań. W ramach tej akcji osiedleńczej w latach 1920-1925 do Przechlewa trafiło 10 osób, do Nowej Wsi 21, do Sąpólna 49, do Łubianki 4.

Na obszarze Przechlewa przez cały czas panowania niemieckiego podstawowy dział gospodarki stanowiło rolnictwo. Wykształciły się następujące kierunki produkcji rolniczej: produkcja zbóż i pasz oraz hodowla ziemniaków sadzeniaków, a także ziemniaków przemysłowych. Istotny też był chów trzody chlewnej oraz bydła rogatego. Wg danych z 1939 r. liczba osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie stanowiła 33,4% ogólnej liczby mieszkańców. Ziemia Przechlewska w okresie międzywojennym miała słabo rozwinięty przemysł, wg danych z 1939 r. we wszystkich zakładach przemysłowych i rzemieślniczych zatrudnionych było ok. 13% ogólnej liczby mieszkańców. Najwięcej zatrudniały zakłady

przemysłu drzewnego. Natomiast zatrudnienie w handlu znalazło 1,6% ogółu ludności. Wszystkie placówki handlowe znajdowały się w prywatnych rękach. Słaby rozwój przemysłowy Ziemi Przechlewskiej potwierdza przede wszystkim niekorzystna struktura zatrudnienia. Wyrażała się ona stosunkowo wysokim odsetkiem zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie, przy jednoczesnym niskim odsetku zatrudnionych w przemyśle. Kolejnym działem gospodarki, który dobrze prosperował na obszarze gminy przed II wojną światową była komunikacja. Linia kolejowa była dobrze utrzymana i wykorzystywana. Linię tę, łączącą Człuchów z Miastkiem, wybudowano w latach 1902-1903 dzięki inicjatywie przedstawicieli miejscowych władz. Wybudowanie jej otworzyło nowe możliwości przed gospodarką gminy. Miejscowości gminy łączyła też gęsta sieć dróg, głównie bitych. Łącznie w komunikacji kolejowej i drogowej było zatrudnionych 2% ogółu mieszkańców. Istotny dla gospodarki był fakt, iż w Przechlewie znajdował się oddział człuchowskiego banku – kasy oszczędnościowo pożyczkowej. Placówce w Przechlewie podległy punkty kasowe w Koczale, Cierzniach i Rzeczenicy. W Przechlewie istniał punkt kasowy nadleśnictwa, w Pawłótku i Sapolnie działały również kasy oszczędnościowe.

Po wybuchu II wojny światowej Ziemia Przechlewska była rejonem koncentracji niemieckich wojsk. W Zawadzie zorganizowano nawet lotnisko polowe z dużą ilością samolotów pocigowych i zwiadowczych. Druga wojna światowa spowodowała ogromne zniszczenia we wszystkich działach gospodarki całego Pomorza Zachodniego. Od wpływ męczyzn na front starano się nadrobić skierowaniem na Ziemię Przechlewską robotników przymusowych. W majątkach pracowali jeńcy z Polski, Związku Radzieckiego, Francji a nawet Włoch. Od 1943 roku na teren gminy Przechlewo zaczęła napływać ludność niemiecka z bombardowanych dużych miast, szczególnie z Berlina. Natomiast jesienią 1944 r. przybyła ludność uciekająca przed Armią Czerwoną z Prus Wschodnich.

Wyzwolenie Przechlewa rozpoczęło się 25 lutego 1945 r. i trwało 3 dni. Pierwsi osadnicy przybywali do Przechlewa zaraz po wyzwoleniu, na początku marca 1945 r., zajmowali oni ogołocone i zdewastowane domy i gospodarstwa. Po 173 latach Przechlewo wróciło do Polski.

Sytuacja gospodarcza w gminie po zakończeniu wojny była katastrofalna, straty dotknęły w zasadzie każdej dziedziny życia – ludzkiej, gospodarczej, rolniczej, komunikacyjnej itp. Istotną przyczyną wielu strat w gospodarce był właściwie brak zabezpieczenia pozostawionego mienia ponemieckiego. Wiele cennych urządzeń i narzędzi zostało wywiezionych przez szabrowników, którzy wykorzystywali brak władzy oraz fakt opuszczenia tych terenów przez ludność. Zubożenie majątku obszaru gminy spowodował także demontaż i wywóz obiektów przemysłowych przez Armię Czerwoną.

Po wojnie rozpoczęła się odbudowa gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna Przechlewa. Dziś gmina Przechlewo liczy ponad 6300 mieszkańców, a głównym źródłem utrzymania ludności jest rolnictwo.

1.2 Położenie Gminy Przechlewo.

Umieszczenie Gminy Przechlewo w powiecie Człuchowskim.

Gmina Przechlewo jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego, 140 km od Gdańska, w powiecie człuchowskim. Z gminą graniczy 5 gmin wiejskich: Rzeczenica, Koczala, Człuchów, Lipnica i Konarzyny. Teren gminy o powierzchni 244 km² (24 338 ha) zamieszkuje 6 250 mieszkańców, tj. 26 osób/1km².

Sieć osadniczą gminy tworzą 33 miejscowości, z których 14 jest siedzibą sołectw. Są to wsie: Dąbrowa Człuchowska, Garbek, Lisewo, Łubianka, Nowa Wieś, Pakotulsko, Pawłówko, Płaszczyca, Przechlewko, Przechlewo, Rudniki, Sapolno, Szczytno oraz Żoła. Stolicą gminy i zarazem jej największą wsią jest położone na wysokości 158 m n.p.m. Przechlewo. Pierwsze wzmianki

o Przechlewie jako o osadzie rycerskiej pojawiają się w kronikach z roku 1341. W wieku XVII Przechlewo stało się siedzibą parafii. Po rozbiorach i przejściu majątku Prądyńskich w ręce niemieckie nastąpił przyspieszony proces germanizacji wsi, tak że pod koniec XIX stulecia uchodziła ona za wieś czysto niemiecką. Po roku 1918 Przechlewo pozostało w Niemczech. Do Polski powróciło 28 lutego 1945 roku. Dzisiaj Przechlewo, o wyglądzie małego miasteczka, zamieszkuje 2 939 mieszkańców, czyli prawie 45% społeczności gminy. Kolejne największe pod względem liczby ludności miejscowości to: Sapolno - ok. 700 mieszkańców, Nowa Wieś - ok. 430 mieszkańców, Szczytno - ok. 380 mieszkańców, Płaszczyca - ok. 360 mieszkańców oraz Dąbrowa Człuchowska - ok. 290 mieszkańców.

Przechlewo, położone 17 km od miasta powiatowego Człuchów, jest ośrodkiem, w którym koncentruje się działalność bezpośrednio i pośrednio związana z rolnictwem, coraz bardziej wyspecjalizowane usługi związane z turystyką, a także usługi związane z edukacją, kulturą, ochroną zdrowia i leśnictwem. To tutaj skupia się zarówno życie społeczno - polityczne gminy, jak i gospodarcze.

Największym bogactwem naturalnym gminy są:

- rzeka Brda przebiegająca przez zachodnią część gminy, należąca do najpiękniejszych szlaków kajakowych Polski,
- 33 jeziora, najliczniej umiejscowione w środkowej i południowej części gminy, ale największe z nich znajdują się w części zachodniej,
- oraz lasy zajmujące ponad 50% powierzchni gminy.

Niezaprzeczalne walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz czyste środowisko, którego i tak bardzo dobry stan polepsza się z roku na rok, decydują o rolniczo-turystycznym charakterze gminy.

Większość terenu gminy leży w granicach 2 Obszarów Chronionego Krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu „Okolice Jezior Krępsko i Szczytno” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Fragment Borów Tucholskich”.

Czynnikiem kształtującym krajobraz gminy jest rzeźba terenu. Część północna i zachodnia gminy położona jest w obrębie sandrowej Równiny Charzykowskiej, stanowi obszar płaski, lekko pochylony ku południowemu wschodowi, położony generalnie na wysokości od 140 do 157 m n.p.m. Część centralna i południowa leży na Pojezierzu Krajeńskim. Według kryteriów podziału przyrodniczo - leśnego prawie cały obszar gminy należy do dzielnicy Borów Tucholskich.

Teren gminy na linii północ - południe rozcina dolina rzeki Brdy. Charakterystyczne dla tej rzeki zakola i starorzecza przewijają się pomiędzy falistą wysoczyzną morenową okolic Przechlewa i Sapolna, a płaską wysoczyzną na południu. Rzeka Brda wcina się w wielu miejscach w równinę na głębokość 30 metrów, w południowo zachodniej części Gminy Przechlewa łączy się z rozległą rynną jezior Szczytno - Krępsko i krzyżującą się z nią mniejszą rynną jezior Szczytno Małe - Końskie. Od tego miejsca rzeka zmienia swój kierunek na równoleżnikowy. W okolicach Sapolna wody Brdy odpływają doliną na wschód do Jeziora Charzykowskiego.

Górny odcinek Brdy, prawie w całości leżący na terenie Gminy Przechlewo, jest szczególnie urokliwy ze względu na kręty bieg rzeki, towarzyszące mu rozległe lasy dawnej Puszczy Człuchowskiej i malownicze Jeziora Szczytno, Szczytno Małe i Końskie, co doceniają coraz większe rzesze turystów a szczególnie kajakarzy.

Głównymi dopływami Brdy są rzeki: Lipczynka, Modra i Ruda. W sumie długość cieków wodnych, wyłączając rowy melioracyjne, wynosi 79,9 km.

Znajdujące się na terenie Gminy Przechlewo wspomniane 33 jeziora zajmują łącznie powierzchnię 11,25 km², tj. ponad 5% terenu gminy. Większość z nich to jeziora rynnowe, o długim i wąskim kształcie. Do największych i najpiękniejszych należą:

- kompleks Jezior Szczytno Wielkie i Szczytno Małe - 645,2 ha
- Jezioro Lipczyńskie - 155 ha
- Jezioro Końskie - 55 ha
- Jezioro Długie - 33 ha

- Jezioro Krasne - 28 ha.

Wody przechlewskich jezior i rzek należą do najczystszych na Pomorzu a ich stan ciągle ulega poprawie. Związane jest to między innymi z ciągłym porządkowaniem gospodarki ściekowej w gminie oraz ze stale rosnącą świadomością rolników i sposobem wykorzystywania przez nich ziemi rolniczej.

1.3. Potencjał demograficzny i gospodarczy.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Gminę Przechlewo zamieszkiwało 6 218 osób.

Na terenie gminy znajdują się 14 sołectwach:

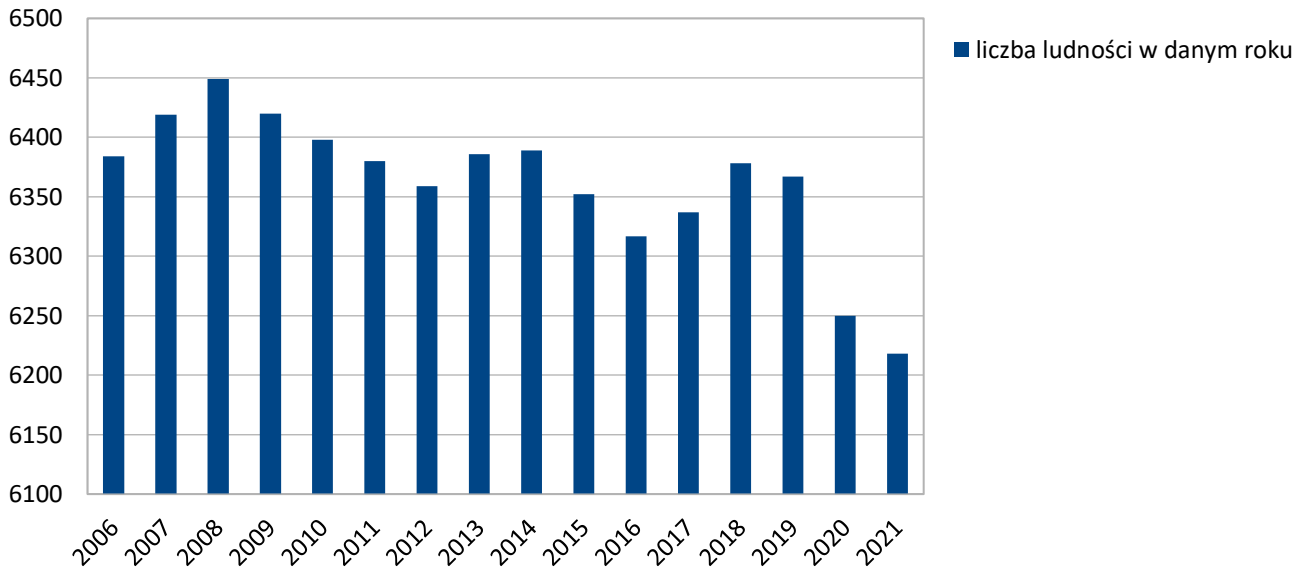
Lp.	Sołectwo	Miejscowości w sołectwie	Liczba ludności w sołectwie
1	Dąbrowa	Dąbrowa	267
2	Garbek	Garbek	104
3	Lisewo	Lisewo	118
4	Łubianka	Łubianka	59
5	Nowa Wieś	Nowa Wieś, Jarzębnik, Krasne, Miroszewo	500
6	Pakotulsko	Pakotulsko, Dolinka	160
7	Pawłówko	Pawłówko, Nowiny, Wandzin	239
8	Płaszczycza	Płaszczycza	311
9	Przechlewko	Przechlewko, Nowa Brda	69
10	Przechlewo	Przechlewo	2 956
11	Rudniki	Rudniki, Suszka, Trzęsacz	109
12	Sąpolno	Sąpolno, Czosnowo, Zdrójki	755
13	Szczytno	Szczytno, Dobrzyń, Kleśnik, Zawada	464
14	Żoła	Żoła, Lipczynek, Szyszka	107

w poszczególnych miejscowościach gminy liczba ta kształtowała się następująco:

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1	Czosnowo	26	16	Pakotulsko	159
2	Dąbrowa	267	17	Pawłówko	204
3	Dobrzyń	20	18	Płaszczycza	311
4	Dolinka	1	19	Przechlewko	69
5	Garbek	104	20	Przechlewo	2 956
6	Jarzębnik	41	21	Rudniki	78
7	Kleśnik	30	22	Sąpolno	706
8	Krasne	9	23	Suszka	29
9	Lipczynek	19	24	Szczytno	348
10	Lisewo	118	25	Szyszka	2
11	Łubianka	59	26	Trzęsacz	2
12	Miroszewo	39	27	Wandzin	25
13	Nowa Brda	24	28	Zawada	66
14	Nowa Wieś	411	29	Zdrójki	23
15	Nowiny	10	30	Żoła	62

Wykres poniżej pokazuje, jak kształtowała się liczba ludności w gminie Przechlewo w latach 2006-2021 (liczba osób zameldowanych w gminie, stan na dzień 31 grudnia danego roku).

Rok	Ilość mieszkańców	Ilość urodzeń M	Ilość urodzeń K	Liczba zgonów	Ilość zameldowań na pobyt czasowy	Ilość zameldowań na pobyt czasowy - Cudzoziemcy	Ilość zameldowań na pobyt stały	Ilość wymeldowań z pobytu stałego
2006	6384	41	48	47	156	4	272	228
2007	6419	46	36	43	309	2	278	244
2008	6449	32	37	47	372	6	258	202
2009	6420	56	34	51	391	6	290	216
2010	6398	34	44	55	346	8	332	271
2011	6380	35	36	63	341	2	248	244
2012	6359	40	40	58	311	2	269	214
2013	6386	46	43	44	95	4	290	214
2014	6389	47	36	56	104	2	218	177
2015	6352	43	29	70	86	6	249	234
2016	6317	30	27	66	84	5	277	258
2017	6338	48	36	44	92	7	251	191
2018	6378	39	39	59	102	210	198	191
2019	6365	47	28	66	119	271	256	238
2020	6250	28	38	70	106	95	242	262
2021	6218	29	34	78	112	95	207	221

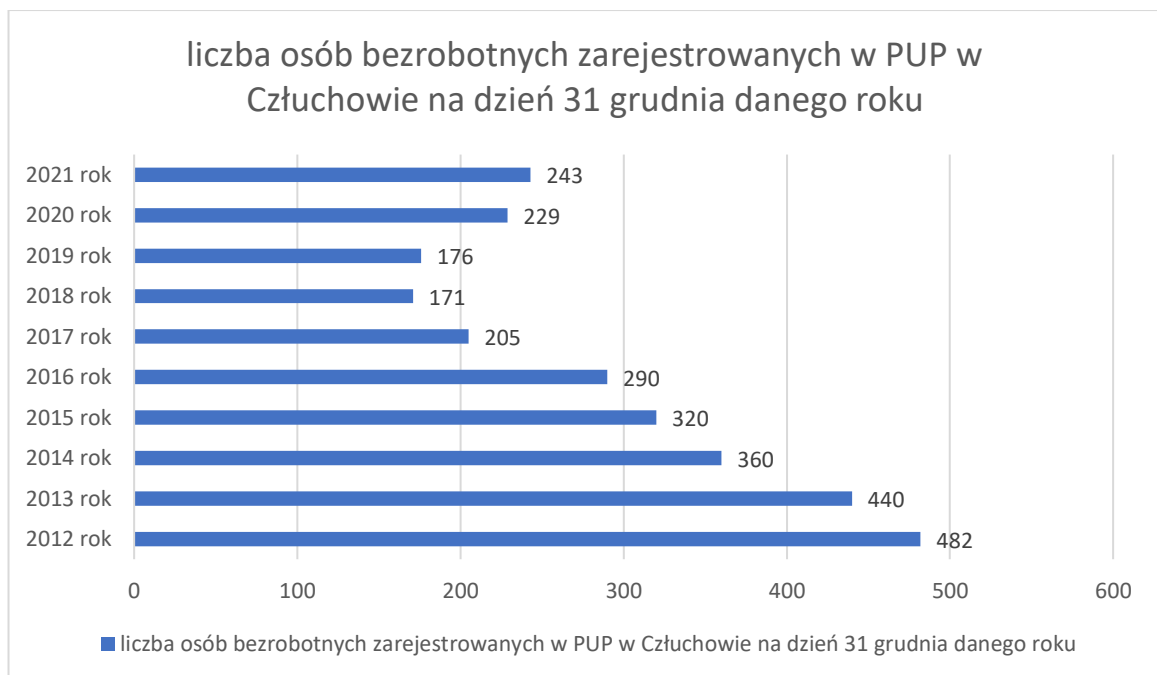

1.4 Rynek pracy.

Ilość osób bezrobotnych w gminie na dzień 31.12.2021 r. zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 243 osoby (w tym 136 kobiet). Liczba osób w wieku produkcyjnym zameldowanych na terenie gminy na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 4159 (2408 mężczyzn w wieku 18-65 lat oraz 1751 kobiet w wieku 18-60 lat). Stopa bezrobocia w gminie wynosiła ok. 5,84 %. Dla porównania wskaźnik stopy bezrobocia na dzień 31.12.201 r. wynosił:

- a) w województwie - 5,5 %,
- b) w kraju - 5,2%,
- c) w powiecie - 11,3 %.

Liczbę osób bezrobotnych, z terenu Gminy Przechlewo, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Człuchowie na ostatni dzień grudnia w okresie ostatnich 10 lat przedstawia poniższy wykres:

Wśród osób z Gminy Przechlewo zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Człuchowie na dzień 31.12.2021 r. największy odsetek stanowią osoby długotrwale bezrobotne, czyli zarejestrowane w urzędzie pracy ponad 12 miesięcy w ciągu 2 lat. Na 243 osoby zarejestrowane, aż 127 osób to osoby długotrwale bezrobotne. Aby przeciwdziałać długotrwałemu bezrobociu, zostały wprowadzone specjalne programy aktywizacyjne. Często na początku oferuje się odpowiednią pomoc psychologiczną. Rozmowy z terapeutami pozwalają na odbudowanie poczucia własnej wartości, odzyskanie kontroli nad własnym życiem i powrót do aktywności zawodowej. Celem zajęć z psychologami jest zmotywowanie bezrobotnych do podjęcia kroków, które poprawią sytuację finansową. Urzędy pracy przygotowują specjalne projekty skierowane do osób borykających się brakiem pracy. Ich głównym zadaniem jest pomoc w stawianiu pierwszych kroków na rynku zatrudnienia po dłuższej przerwie. Bezrobotni mogą skorzystać między innymi ze szkoleń, kursów

zawodowych podnoszących kwalifikacje, płatnych staży oraz praktyk. Zdobywanie nowych kwalifikacji często pomaga przełamać też bariery psychologiczne ludzi, którzy przez długi okres pozostawali bez pracy.

1.5 Edukacja.

Na terenie Gminy Przechlewo znajdują się 3 placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Przechlewie przy której działa Punkt Przedszkolny. W roku szkolnym 2020/2021 do szkoły podstawowej w Przechlewie uczęszczało 373 uczniów, a działający przy szkole Punkt Przedszkolny opiekował się 26 dziećmi. W szkole podstawowej w Przechlewie są dwie pracownie komputerowe, a część sal lekcyjnych wyposażona jest w tablice bądź monitory interaktywne. W szkole nauczany, wiodącym językiem jest język angielski. Drugim językiem nowożytnym obcym jest język niemiecki, którego naukę uczniowie mogą także realizować jako naukę języka mniejszości narodowej. Szkoła Podstawowa w Sąpolnie - ilość uczniów – 153, a oddział przedszkolny - 25 dzieci. W Szkole Podstawowej w Sąpolnie dzieci uczą się języka angielskiego od oddziału przedszkolnego do klasy VIII, języka niemieckiego w klasach VII-VIII a chętni uczniowie z klas I-VI uczęszczają na zajęcia z języka mniejszości narodowej języka niemieckiego. Od 2020 r. roku szkoła posiada pracownię językową. Od kilku lat w gminie wzrasta liczba osób z wykształceniem wyższym i średnim. Wynika to w dużej mierze z uruchomieniem w ostatnich latach w Człuchowie i Chojnicach nowych filii uczelni wyższych oraz rozszerzeniem oferty edukacyjnej na uczelniach już istniejących. Tym samym poprawił się znacznie dla mieszkańców gminy dostęp do edukacji na poziomie wyższym.

1.6 Zdrowie.

Na terenie gminy znajduje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, który udziela świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W Przechlewie jest prowadzona apteka przez podmiot prywatny. Istnieje prywatny Gabinet Stomatologiczny Fabryka Uśmiechu, Prywatna Przychodnia Rehabilitacyjna RAFMED, NZOZ MAG-MED Poradnia Położnych Rodzinnych, Indywidualna Praktyka Położnej Środowiskowej, Indywidualna Praktyka Pielęgniarska.

1.7 Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Na terenie gminy swoją działalność prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). Na dzień 31 grudnia 2021 r. pomocą społeczną objętych było 135 rodzin, w których przebywało 444 osób. Dla 53 rodzin udzielono pomocy wyłącznie w formie pracy socjalnej. Głównymi powodami wnioskowania o pomoc były: niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo. Zatrudniony w GOPS Asystent rodziny, ściśle współpracował z 10 rodzinami, w których wychowuje się 26 dzieci, w tym z 5 rodzinami z postanowienia Sądu Rodzinnego o współpracy z Asystentem Rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co służy rozwojowi

kompetencji wszystkich jej członków – rodziców i dzieci. Za 10 mieszkańców gminy, GOPS ponosi odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej. GOPS prowadzi obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. GOPS realizuje zadania z zakresu administracji rządowej tj. realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, Karty Dużej Rodziny, Czyste Powietrze. Na terenie Gminy Przechlewo działa ośrodek wsparcia dziennego – Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B, z 22 miejscami. Placówka zapewnia wsparcie psychiczne, pozwalające zaspokoić podstawowe potrzeby i integrację społeczną. Celem działalności ŚDS jest prowadzenie szeroko rozumianej rehabilitacji, umożliwiającej osobom dotkniętym zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną przywrócenie i rozwijanie umiejętności do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych. Uchwałą Nr 203/XXIX/2020 z dnia 24 listopada 2020 r. Rada Gminy Przechlewo przyjęła do realizacji Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2030. GOPS jest realizatorem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Beneficjentami programu w roku 2021 było 423 mieszkańców Gminy Przechlewo. Realizowany jest również Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Corocznie uchwalany jest Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o który działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działa Punkt Konsultacyjny dla potrzeb Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu wsparcia seniorów i osób nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 lat, działa ośrodek wsparcia dziennego Klub „Senior +” z 35 miejscami. Realizacja zadania umożliwia seniorom korzystanie z oferty obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej i kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej, w zależności od potrzeb lokalnego środowiska. Udostępniona seniorom infrastruktura pozwala na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

1.8 Bezpieczeństwo.

1.8.1 Posterunek Policji.

Na terenie gminy znajduje się posterunek Policji w Przechlewie. Posiada dwa samochody do prowadzenia zadań w zakresie utrzymania bezpieczeństwa. Podlega Komendantowi Policji w Człuchowie.

1.8.2 Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie Gminy Przechlewo działają 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP): OSP w Przechlewie, OSP w Lisewie I OSP w Wandzinie.

OSP w Przechlewie jest jednostką typu S 3 posiadającą dwa pojazdy ratowniczo – gaśnicze marki SCANIA P 360 z napędami uterenowionymi: samochód średni GBA 3/16 rok produkcji 2019, samochód ciężki GCBA 5/40 rok produkcji 2016 oraz samochód specjalny pożarniczy marki SKODA YETI z napędem 4x4. W wyposażeniu sprzętowym jednostki znajdują się między innymi: łódź z silnikiem spalinowym, motopompy, ratownicze narzędzia hydrauliczne, pneumatyczny namiot ratowniczy z wyposażeniem, sprzęt ochrony dróg ochronnych, piły spalinowe, agregaty prądotwórcze przenośne oraz zestawy do ratownictwa medycznego PSP R1. OSP w Przechlewie funkcjonuje w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obszarem działania jednostki jest powiat człuchowski. W ramach Wojewódzkiej Brygady Odwodowej, w skład której wchodzi OSP w Przechlewie, jednostka

może również realizować działania operacyjne na terenie województwa pomorskiego. OSP w Lisewie jest jednostką typ S 1 posiadającą lekki samochód ratowniczy na podwoziu VW Transporter. W 2021 roku jednostka nie brała udziału w działaniach ratowniczych. OSP w Wandzinie jest jednostką typ S 1 posiadającą średni samochód pożarniczy GBA 2,5/16 marki STAR 244 rok produkcji 1988. Pojazd ten jednostka otrzymała nieodpłatnie w 2020 roku z zasobów Gminy Rzeczenica z OSP w Pieniężnicy. OSP w Wandzinie działa na terenie Ośrodka Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „PLUS” EKO „Szkoła Życia” i ma na celu głównie działalność szkoleniową i terapeutyczną. W 2021 roku jednostka nie brała udziału w działaniach ratowniczych. W wyposażeniu sprzętowym jednostki znajdują się między innymi: motopompa PO 5, sprzęt ochrony dróg ochronnych, piła spalinowa, agregat prądotwórczy przenośny oraz zestaw do ratownictwa medycznego PSP R1. Liczba członków w OSP na koniec roku 2021 wynosiła 102, w tym 16 w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych. W roku 2021 na terenie gminy Przechlewo odnotowano 92 zdarzenia. Ze względu na rodzaj występujących zdarzenia podział przedstawia się następująco:

- pożary – 27, w tym: pożary małe – 25, pożary średnie – 1, pożary duże – 1,
- miejscowe zagrożenie – 64, w tym:
  - owady błonkoskrzydłe – 16,
  - wiatrołomy – 13,
  - wypadki i kolizje drogowe – 13,
  - wady środków transportu – 4,
  - inne przyczyny – 18,
- alarm fałszywy – 1.

Jednostka OSP w Przechlewie w 2021 roku odnotowała 102 interwencje, w tym 36 pożarów, 63 miejscowych zagrożeń, 1 alarm fałszywy oraz 2 zabezpieczenia rejonu. Do zdarzeń poza teren własnej gminy OSP w Przechlewie dysponowana była 9 razy. W dniach 14.09. – 16.09.2021 r. jednostka OSP w Przechlewie brała udział w ćwiczeniach na obszarach leśnych Nadleśnictwa Niedźwiady, jezioro Sękacz, leśnictwo Stara Brda, oddział 66, które zostały zorganizowane przez Komendę Powiatową PSP w Człuchowie. W zakresie szkolenia członków OSP w 2021 roku 2 osoby ukończyły szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP. W roku 2021 plan budżetu OSP wynosił 151 299,00 zł i został wykonany na kwotę 148 578,03 zł, to jest w 98,2 %. W ramach tych środków Gmina Przechlewo udzieliła OSP w Przechlewie dotacji celowej w wysokości 9 050,00 zł na dofinansowanie zakupu przyczepki i 2 radiotelefonów. Członkowie OSP za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym otrzymywali ekwiwalent pieniężny w wysokości 21,00 zł za każdą godzinę udziału. Z tego tytułu w roku 2021 wypłacono 22 129,45 zł.

O bezpieczeństwo w lasach dbają strażnicy leśni Nadleśnictwa Niedźwiady w Przechlewie, Nadleśnictwa Czarne, Nadleśnictwa Człuchów oraz Nadleśnictwa Osusznica.

W sezonie letnim na plaży nad Jeziorem Końskim bezpieczeństwa kąpiących się strzegą ratownicy wodni.

1.9 Kultura.

Gmina Przechlewo charakteryzuje się brakiem spójnego dziedzictwa kulturowego. Sytuacja ta jest wynikiem akcji przesiedleńczych, prowadzonych na tych terenach po II wojnie światowej. Starsi mieszkańcy gminy pochodzą z różnych stron Polski, wywodzą się z różnych kultur, mają różną mentalność. Wielokulturowość Gminy jest z jednej strony jej bogactwem, z drugiej jednak strony utrudnia prowadzenie spójnej i aktywnej promocji wykorzystania

dziedzictwa kulturowego, która wzmocniłaby świadomość historyczną i lokalną tożsamość. Największy wysiłek w budowaniu świadomości historycznej i lokalnej tożsamości podejmowały do tej pory Gminna Biblioteka i Centrum Kultury w Przechlewie oraz Koło Miłośników Przechlewa.

Od roku 2017 upowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmie się Gminna Biblioteka i Centrum Kultury w Przechlewie instytucja powołana uchwałą Rady Gminy z dnia 24 kwietnia 2017 r. W skład GBiCK w Przechlewie wchodzi: biblioteka, dom kultury oraz 9 świetlic wiejskich z terenu gminy. Kierunek rozwoju kultury i czytelnictwa w obecnej sytuacji wyznaczają zachodzące procesy społeczne tj. wzrost znaczenia kultury w kraju, wpływ zmian demograficznych społeczeństwa, partycypacja tj. udział jednostek w większej grupie, projekcie czy instytucji, przemiany technologiczne, społeczeństwo sieci oraz zmiana sposobów komunikowania. Głównym zadaniem GBiCK to wielokierunkowa działalność rozwijająca i realizująca potrzeby kulturalne, czytelnicze i informacyjne mieszkańców w sposób tradycyjny oraz przez nowoczesne technologie. Biblioteka to miejsce dostosowane dla osób niepełnosprawnych pod względem architektonicznym, gromadzonych zbiorów (e-booki, audiobooki) i oferty kulturalnej. Instytucja kultury wspiera aktywność mieszkańców w obszarze rozwijania zainteresowań czytelniczych, potrzeb kulturalnych, rozwijania umiejętności artystycznych, podtrzymywania tradycji i folkloru, a także rękodzieła ludowego. To miejsce, w którym można korzystać z nowoczesnych technologii (komputery, tablety, czytniki, Playstation, urządzenie wielofunkcyjne). Biblioteka pracuje w systemie Libra. Oferta instytucji jest wzbogacona przez uruchomienie kina społecznościowego na 30 miejsc. Wprowadziliśmy nowatorską formę reklamy i promocji wydarzeń kulturalnych, czytelniczych, wystaw, spotkań w formie elektronicznej na telebimie LED. Współpracujemy z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz kultury i sztuki. Prowadzimy współpracę kulturalną z zagranicą. Priorytetem GBiCK jest aktywizacja społeczeństwa w życie kulturalne szczególnie dzieci i młodzieży uwzględniając współczesne potrzeby młodego pokolenia, ich zainteresowania i język komunikacji. Nowa oferta zajęć i sekcji prowadzonych przez specjalistów. W czasach dużego dostępu społeczeństwa do szeroko rozumianych dóbr kultury sieć świetlic wiejskich powinna być do dyspozycji mieszkańców w zależności od potrzeb środowiska i jego udziału i zaangażowaniu w życiu kulturalnym i społecznym. Nadzór merytoryczny i zarządzanie techniczne obiektami powinna pełnić GBiCK w Przechlewie.

1.10 Sport.

W gminie prężnie rozwija się działalność sportowa. Główną bazą dla sportowców jest przede wszystkim znajdująca się przy Szkole Podstawowej w Przechlewie sala gimnastyczna i boisko sportowe oraz położone w odległości ok. 500 m od szkoły stadion. W Przechlewie bardzo aktywnie działa uczniowski klub sportowy. Młodzi sportowcy, przede wszystkim lekkoatleci, odnoszą sukcesy nie tylko w skali województwa, ale również kraju. Gmina ma bogatą tradycję w piłce nożnej. Ludowy Klub Sportowy BRDA Przechlewo obchodził 75 lat działania.

1.11 Stowarzyszenia.

W gminie działa kilka formalnych i nieformalnych organizacji pozarządowych. Poza wymienionymi wyżej sportowymi, są to:

Koło Miłośników Przechlewa, Stowarzyszenie Diabetyków, Koło Myśliwskie Głuszec w Przechlewie, Związek Pszczelarzy, Klub AA Fenix, Koło Emerytów i Rencistów, Caritas,

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Sapolnie, Stowarzyszenie Solidarni „PLUS” EKO „SZKOŁA ŻYCIA” w Wandzinie, Przechlewskie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych, JFA, Contra.

Działania większości z nich ograniczają się jednak do działań wewnątrz organizacji, brak jest wychodzenia z inicjatywami przeznaczonymi dla szerszego grona społeczności gminnej. Ponadto kondycja finansowa większości z tych organizacji jest słaba. Generalnie coraz częściej pojawiają się głosy, że brakuje w gminie prężnie działającej organizacji pozarządowej, która byłaby w stanie skutecznie i szeroko działać dla dobra gminy i z sukcesem aplikować o środki finansowe do różnego rodzaju funduszy, w tym strukturalnych, na realizację licznych projektów. Wydaje się, że organizacja ta musiałaby mieć silne wsparcie ze strony samorządu gminy jak i lokalnych przedsiębiorców.

1.12 Przedsiębiorstwa.

Największymi pracodawcami na terenie gminy są:

- działające w branży przetwórstwa rolno-spożywczego: Goodvalley Sp. z o.o. i Goodvalley Agro S.A.,
- Ubojnia Drobiu;
- działające w branży rolnej: Rolpako Sp. z o.o., Rolpex Sp. z o.o.;
- działające w branży drzewnej: Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie; Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego POLTAREX Sp. z o.o. Tartak Nowa Wieś, Inwood Sp. z o.o. Wood Technic.
- BEWA Beata i Wiesław Dorszyńscy - pralnia chemiczna

Pozostałe podmioty gospodarcze (ok. 260) to przede wszystkim jednostki handlowe i usługowe. W latach 1990 - 2021 liczba małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) wzrosła w gminie prawie trzykrotnie. Po 5 latach „zastoju” wyraźny wzrost przedsiębiorczości mieszkańców gminy rozpoczął się w roku 2005. Najwięcej wpisów działalności gospodarczej notuje się obecnie w branży budowlanej. Brakuje jednak w bliskiej odległości instytucji aktywnie wspierającej rozwój małe i średnie przedsiębiorstwa, oferującej usługi doradcze, szkoleniowe, czy też finansowe. Być może dlatego wśród przedsiębiorców w gminie zauważa się niską aktywność w ubieganiu się o dofinansowanie unijne.

1.13 Rolnictwo.

Główną branżą w gospodarce gminy jest rolnictwo. Grunty orne stanowią ok. 30% powierzchni gminy. Wszystkie użytki rolne, tj. 8 669 ha sklasyfikowano jako użytki o niekorzystnych warunkach gospodarowania. W gminie nie ma gleb I i II klasy bonitacyjnej, tylko 215 ha to gleby III klasy, pozostałe gleby to gleby klasy IV-VI. Na terenie gminy działalność prowadzi około 577 gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 33,38 ha, z czego prawie 85 % obsiewana jest zbożem. Fermowym chowem trzody chlewnej zajmuje się Goodvalley Agro S.A.

W gospodarce indywidualnej chowem bydła zajmuje się ok. 125 gospodarstw, które posiadają ok. 930 szt. bydła. Chowem trzody chlewnej zajmuje się ok. 180 gospodarstw

indywidualnych, około 50 z nich utrzymuje obsadę 150-400 sztuk. Łącznie ilość trzody w gospodarstwach indywidualnych wynosi ok. 15 000 sztuk.

W gminie istnieją korzystne warunki do prowadzenia rolnictwa ekologicznego, brak jest jednak zorganizowanego rynku produktów ekologicznych i promocji lokalnych produktów żywnościowych. Od kilku lat coraz silniej zaczyna rozwijać się działalność agroturystyczna.

1.14 Leśnictwo.

Lasy i grunty leśne zajmują 127,7 km², tj. 52,3 % powierzchni gminy. W większości są to lasy należące do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, administrowane przez Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie. Na terenie gminy lasami administrują jeszcze Nadleśnictwo Czarne, Nadleśnictwo Człuchów oraz Nadleśnictwo Osusznica. Tylko 1,5 km², tj. 1,17 % powierzchni lasów to lasy prywatne. Przeważają lasy sosnowe z niewielką domieszką lasów mieszanych.

Lasy oprócz pozyskiwania drewna, pełnią funkcje rekreacyjne i dydaktyczne. Pozyskiwanie runa leśnego jest istotnym czynnikiem gospodarczym gminy.

Największe kompleksy leśne występują w północno - zachodniej części gminy. Lasy oraz tereny przyjeziorne i przyrzeczne są siedliskiem dla licznych gatunków zwierząt, w tym chronionych. Można w gminie spotkać między innymi orła bielika, kanię rdzawą, wąsatkę, bobry i wydry.

Łącznie około 35,6% powierzchni gminy objęta jest ochroną przyrody i krajobrazu:

1. Rezerwaty przyrody:

- Bagnisko Niedźwiady - rezerwat leśno - torfowiskowy - 47,67 ha - sosnowy bór bagienny i śródleśne torfowiska,
- Jezioro Krasne - rezerwat wodny - 28 ha - jezioro lobeliowe,
- Przytoń - Wąwóz Brdy - rezerwat leśny - 18,05 ha - osada bobrów
- Osiedle Kormoranów - rezerwat ornitologiczno - leśny - 22,3 ha - ok. 120- letni drzewostan bukowy.

2. Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Fragment Borów Tucholskich - 16,63 ha
- Okolice Jezior Krępsko i Szczytno - 12,42 ha

3. Pomniki przyrody:

- 6 okazałych dębów szypułkowych w Pakotulsku (trzy), w Suszce, w Zawadzie i Żońnie (po jednym)
- 1 głąz narzutowy o obwodzie ok. 6 m w Pakotulsku
- 2 gniazda lęgowe orła bielika.

1.15 Turystyka.

1. Piękne i rozległe kompleksy leśne Borów Tucholskich, zatopione w ich głębi liczne jeziora, przepiękna dolina rzeki Brdy oraz malownicze ciągi dużych i małych jezior rynnowych z w większości stromymi stokami są charakterystycznymi elementami krajobrazu Gminy Przechlewo, który ze względu na swoje niespotykane bogactwo i dziewiczą naturę przyciąga z roku na rok coraz więcej turystów. W gminie są warunki dla rozwoju wszystkich form turystyki, m.in. agroturystyki, turystyki wodnej, turystyki rowerowej i pieszej. Najbardziej atrakcyjnymi dla różnych form turystyki nawodnej jest ciąg rynnowych jezior: Jezioro Szczytno Wielkie, Szczytno Małe i Jezioro Końskie. Przez jeziora te przepływa rzeka Brda, która stała się bardzo atrakcyjnym szlakiem kajakowym, o znaczeniu międzynarodowym. Dla kajakarzy rzeka dostępna jest na odcinku od Jeziora Głębokiego w Świeszynie Gmina Miastko do Fordonu - Bydgoszcz. Szlak ten liczy 233 km. Jest to istotny kajakowy szlak wodny, ujęty - w PZP WP 2030 rzeka Brda, w celu rozwoju turystyki kajakowej, będący częścią przedsięwzięcia „Pomorskie Szlaki Kajakowe”. Szlaki kajakowe rzeki Rudej, Modrej i Lipczyńki oraz jezior, zwłaszcza Szczytno – Końskie, uzupełniają potencjał i kierunki działań w tym zakresie, o którym mowa w „Diagnozie stanu i koncepcja rozwoju turystyki wodnej w województwie pomorskim 2030”.

Coraz większe znaczenie mają szlaki rowerowe, których w gminie jest 14:

1. Szlaki rowerowe Ziemi Człuchowskiej, przebiegające w całości lub częściowo przez teren gminy:
  - Trasa „Jelenia” (Koczała - Przechlewo) - 35,3 km
  - „Chrobotkowa” (Przechlewo - Człuchów) - 20,3 km
  - „Głazów Narzutowych” (Przechlewo - Człuchów) - 37,2 km
  - Ornitologiczna (Przechlewo - Przechlewo) - 16 km
  - Szlak Jagodowy (Człuchów - Wandzin - Płaszczyca - Lisewo - Dobrzyń - Człuchów) - 41,5 km
  - Wokół Jezior (Człuchów - Rybakówka - Szczytno - Dolinka - Koprzywnica - Człuchów) - 51,2 km
  - Morenowa (Czarne - Pakotulsko - Przechlewo) - 34 km
  - Szlakiem Dzika Maćka (Lipczynek - Przechlewko - Lipczynek) - 16,5 km
  - Wokół Jeziora Lipczyno Wielkie (Lipczynek - Lipczynek) - 16 km
2. Fragment szlaku rowerowego Greenway - Naszyjnik Północy
3. Edukacyjne ścieżki rowerowe Nadleśnictwa Niedźwiady, położone w całości na terenie gminy:
  - „Wokół Jeziora Lipczyno” - 18,5 km

- „Do Przechlewa i nad Jezioro Krasne” - 14,5 km

- „Do Imielna i nad Jezioro Gwiazda” - 16,5 km

- „Do Zawady i nad Jezioro Szczytno” - 17 km.

W najbliższym czasie wyznaczony zostanie szlak rowerowy wokół Jezior Końskie i Szczytno, o długości ok. 25 km.

Na turystów czekają w gminie również liczne atrakcje środowiska kulturowego, takie jak:

1. Odkryte grodziska wczesnośredniowieczne
2. Kościół Św. Anny, z roku 1720 z XVIII - wiecznym barokowym wystrojem wnętrza, polichromią oraz płytą nagrobną Prądyńskich - szachulcowy kościół parafialny
3. Renesansowy dzwon z XV stulecia przy Kościele Św. Anny
4. Kościół Matki Boskiej Częstochowskiej - po ewangelicki z 1910 roku
5. Zabudowa centrum wsi Przechlewo
6. Wyspa na Jeziorze Szczytno - Gródek Szczytno - w średniowieczu siedziba księżęcego kasztelana administrującego południowo - wschodnimi rubieżami księstwa gdańskiego. Dawne grodzisko otaczają wały o wysokości ponad 4 metrów
7. Cmentarz z grobami rodziny papierników Nehringów (z XVIII w.) w Nowej Brdzie. Papiernia powstała w tej wsi w 1696 roku, w wieku XIX została przebudowana na tartak.
8. Obelisk w Nowej Brdzie upamiętniający 50 rocznicę pierwszego pobytu Papieża Jana Pawła II na ziemi przechlewskiej oraz dąb, którego sadzonka pochodzi z poświęconych przez Jana Pawła II żołądzi z najstarszego w Polsce Dębu Chrobrego
9. Zespół pałacowo - parkowy w Wandzinie (I poł. XIX w.)
10. Późnobarokowy dwór z roku 1745 w Jemielnie (Płaszczycy) - od XVII do XIX wieku własność rodu Tuchołków
11. Park dworski w Zawadzie - I poł. XIX w.
12. park podworski w Dąbrowie z okazałymi kasztanowcami, jedlinami i sosnami wejmutkami
13. Park i dworek szlachecki z XIX wieku w Sapolnie
14. Chata w Nowej Wsi (XVIII/XIX w.)

Gmina Przechlewo słynie również z licznych imprez. Najważniejsze z nich to:

1. Imprezy cykliczne międzynarodowe:
  - 1) Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Przechlewa
  - 2) Międzynarodowe Obchody Dni Unii Europejskiej
2. Imprezy cykliczne krajowe:
  - 1) Ogólnopolski Przegląd Sygnałów, Wiersza i Piosenki Myśliwskiej im. Rafała Minicha
  - 2) Okręgowe Zawody Jeździeckie w skokach przez przeszkody
  - 3) Turniej brydżowy o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Przechlewa
  - 4) Turniej Szachowy o Puchar Rady Gminy Przechlewo
3. Imprezy cykliczne regionalne:
  - 1) Wiosenne Targi Ogrodnicze;
  - 2) Dni Przechlewa;
  - 3) Noc Kupały;
  - 4) Spartakiada wodniacka;
  - 5) Dożynki Gminne.

Liczba turystów odwiedzających Gminę Przechlewo wzrosła w przeciągu ostatnich 2 lat ponad dwukrotnie, a liczba udzielonych noclegów prawie trzykrotnie. Baza noclegowa ma charakter sezonowy (1 ośrodek wczasowy na 120 miejsc, 7 obiektów na 88 miejsc i 2 pola namiotowe na 800 miejsc oraz kilka gospodarstw agroturystycznych.). Istnieje jeden hotel Aubrecht, który działa przez cały rok. Ocenia się, że istnieją coraz większe potrzeby rozbudowy bazy hotelowej, jak również rozbudowy bazy gastronomicznej.

1.16 Drogi.

Na terenie gminy nie ma żadnych dróg krajowych i wojewódzkich. Sieć dróg tworzą drogi powiatowe (18 odcinków), uzupełniane przez drogi gminne. Gęstość sieci dróg w gminie jest wystarczająca, jednak stan techniczny większości z nich jest zły. Stan dróg powiatowych łączących Przechlewo z Gminą Człuchów i Gminą Konarzyny jest dobry, są to drogi łączące gminę z najbliższymi miastami: miastem powiatowym Człuchów i z miastem Chojnice. Droga Przechlewo - Konarzyny to również droga prowadząca do stolicy województwa - Gdańska.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Słosinko - Człuchów, nieczynna od kilku lat na odcinku Słosinko - Przechlewo. Na odcinku Przechlewo - Człuchów odbywa się sporadycznie tylko ruch towarowy.

Coraz mniej jest połączeń autobusowych z Człuchowem i pomiędzy miejscowościami gminy, co staje się coraz większą bolączką mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, które nie mogą dojechać do Przechlewa na zajęcia dodatkowe pozalekcyjne. Brak połączeń komunikacyjnych utrudnia dostęp do: usług medycznych, pracy, obniża znacząco jakość życia, utrwała bezrobocie i frustrację społeczną, co przyczynia się do rozwoju patologii.

1.17 Kanalizacja i wodociągi.

Gmina Przechlewo skanalizowana jest w około 80%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 60 km Ścieki odprowadzane są do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Przechlewie. Średnia rzeczywista dobową przepustowość Oczyszczalni wynosi ok. 1200 m³/dobę. Określona pozwoleniem wodno-prawnym maksymalna przepustowość dobową wynosi 2500 m³/dobę. Na terenie gminy znajdują się dodatkowo oczyszczalnia biologiczna w m. Pakotulsko oraz podczyszczalnia w zakładach Goodvalley.

Gmina zwodociągowana jest w ok. 90%. Woda dostarczana jest do gospodarstw domowych z 9 hydroforni, w tym z 6 będących w posiadaniu gminy (Przechlewo, Sapolno, Garbek, Miroszewo, Dąbrowa, Imielno).

1.18 Gospodarka odpadami

Gromadzenie odpadów jest na terenie gminy jest zorganizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej. Prowadzi się segregację odpadów. Odpady przewożone są do Zakładu Zagospodarowania Odpadów

Nowy Dwór sp. z o.o. w którym Gmina Przechlewo ma udziały.

1.19 Elektroenergetyka i gospodarka cieplna.

Gmina Przechlewo charakteryzuje się czystym środowiskiem naturalnym. Na dobrą jakość atmosfery wpływają między innymi duże obszary leśne i mały stopień uprzemysłowienia gminy.

Energia dostarczana jest na teren gminy liniami średniego napięcia z 3 Głównych Punktów Zasilania: Gwiazdzin, Ostrowite i Człuchów. Na terenie gminy nie ma znacznych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Największa kotłownia, obsługująca Osiedle Jużkowa w Przechlewie oraz Zespół Szkół i

Przedszkole w Przechlewie, opalana jest słomą, co znacznie ogranicza emisję zanieczyszczeń. Coraz więcej gospodarstw indywidualnych próbuje dostosować wiele kotłowni węglowych do paliw ekologicznych. Poważną barierą dla dynamicznego rozwoju ekologicznych form ogrzewania są jednak wysokie koszty zamiany ogrzewania tradycyjnego na ekologiczne i w przypadku niektórych nośników energii, np. oleju opałowego, wysokie koszty eksploatacji. Gmina nie jest zgazyfikowana. W gminie działają dwie biogazownie rolnicze, w której energia produkowana jest z gazu wytwarzanego w procesie fermentacji gnojowicy. Powstające przy biogazowniach nadwyżki ciepła stwarzają możliwości dla rozwoju produkcji/usług ją wykorzystujących, np. dla budowy suszarni.

1.19 Sieć IT.

W ostatnim czasie bardzo szybko rośnie ilość gospodarstw domowych wyposażonych dostęp do Internetu. Trudniejszy dostęp do sieci IT mają mieszkańcy pozostałych miejscowości gminy, w których występują techniczne ograniczenia w dostępie do sieci szerokopasmowej. Zasięgiem telefonii komórkowej objęty jest teren całej Gminy.

1.20 Współpraca z zagranicą.

Gmina Przechlewo od lat współpracuje: z niemiecką gminą Gramzow oraz Brokstedt i litewską gminą Podbrodzie. Od kilku lat młodzież szkolna podczas Dni Unii Europejskiej gości u siebie młodzież z Danii, Niemiec oraz Litwy. Rozwojowi tych kontaktów sprzyja obecność na terenie gminy firm z duńskim kapitałem oraz szerokie kontakty osób prywatnych z Niemcami. Współpraca ta ma jednak nieformalny charakter. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać między innymi w braku powszechnej znajomości języków obcych. Z uwagi na wiążące się z kontaktami zagranicznymi możliwości współpracy i wymiany doświadczeń na polu gospodarczym, handlowym, kulturalnym, inicjatyw obywatelskich itp. należy dążyć do zacieśniania i formalizowania więzi z samorządami zagranicznymi oraz aktywnie promować wśród mieszkańców naukę języków obcych.

1.21 Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne gminy.

W gminie obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przechlewo przyjęte Uchwałą Nr 95/XXI/2012 Rady Gminy Przechlewo z dnia 27 lutego 2012 roku.

Na obszarze gminy Przechlewo obowiązuje 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują ok. 660,46 ha, przy ogólnej powierzchni gminy 24388 ha.

1. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Przechlewo w obszarze obejmującym działkę nr 481/4 położoną w miejscowości Sapolno, uchwałą Nr 190/XXXIV/98 z dnia 06 lutego 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 5 z dnia 09.03.1998 r., poz. 16) – teren o powierzchni 0,69 ha.
2. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Przechlewo w trzech obszarach:
Obszar Nr 1: działki Nr 215/1; 215/5; 215/6; 217/3; 217/2
Obszar Nr 2: fragment działek Nr 154, 155, 156
Obszar Nr 3: działki Nr 481/13, 481/14.
Uchwała Nr 216/XXXVIII/98 z dnia 01 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 16, z dnia 31.07.1998 r., poz. 62) – obszar 1 – teren o powierzchni – 0,61 ha, obszar 2 – teren o powierzchni – 0,39 ha, obszar 3 – teren o powierzchni – 0,18 ha.
3. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Przechlewo dla terenu letniska Koprzywnicy, uchwałą Nr 27/III/98 z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 29 z dnia 30.12.1998 r., poz. 200) - teren o powierzchni 3,98 ha.

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy letniskowej i usług turystycznych w Przechlewie w obszarze obejmującym działki: 493/47, 493/46, 493/37, 493/38 – gmina Przechlewo, woj. Pomorskim, uchwała Nr 26/III/98 z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 25 z dnia 31.03.1999 r., poz. 81) - teren o powierzchni 4,76 ha.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkalno – usługową u zbiegu ulic Człuchowskiej i Dworcowej oraz przy ulicy Dworcowej 21 w Przechlewie, uchwała Nr 80/XII/99 z dnia 30 września 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 129 z dnia 06.12.1999 r., poz. 1118) - teren o powierzchni 0,77 ha.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Przechlewo dla terenu górniczego „Pawłówko II” – fragment działki nr 207/2 we wsi Pawłówko, uchwała Nr 205/XXXVII/2002 z dnia 26 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 41 z dnia 19.06.2002 r., poz. 959) - teren o powierzchni 8,0 ha.
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Przechlewo dla obszaru dz. nr ew. 375/2L obręb Przechlewo, uchwała Nr 212/XXXVIII/2002 z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 51 z dnia 7.08.2002 r., poz. 1249) - teren o powierzchni 0,46 ha.
8. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego wsi Przechlewo dla dwóch obszarów w Przechlewie, uchwała Nr 74/XI/2003 Rady Gminy Przechlewo z dnia 10 września 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 43 z dnia 10.04.2004 r., poz. 844) - teren o powierzchni 1,89 ha.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową i usługi działek nr 44/10, nr 44/11, nr 44/12, nr 44/13 i nr 44/16 oraz części działek nr 44/6 i nr 44/7 obręb Pakotulsko we wsi Koprzywnica gm. Przechlewo, uchwała Nr 258/XLII/2006 Rady Gminy Przechlewo z dnia 29 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 117 z dnia 20.11.2006 r., poz. 2464) - teren o powierzchni 0,08 ha.
10. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Sapolno, uchwała Nr 129/XIX/2008 Rady Gminy Przechlewo z dnia 28 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 82 z dnia 29.07.2008 r., poz. 2122) - teren o powierzchni 292,89 ha.
11. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Parku Wiejskiego w Przechlewie, uchwała Nr 229/XXXVII/2009 Rady Gminy Przechlewo z dnia 19 czerwca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 108 z dnia 13.08.2009 r., poz. 2134) - teren o powierzchni 2,32 ha.
12. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu przy ul. Człuchowskiej we wsi Przechlewo, gm. Przechlewo, uchwała Nr 199/XLII/2013 Rady Gminy Przechlewo z dnia 26 sierpnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 18.09.2013 r., poz. 3341) - teren o powierzchni 41,06ha.
13. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu działek nr 44/10, nr 44/11, nr 44/12 i nr 44/13 oraz części działek nr 44/6 i nr 44/7 obręb Pakotulsko we wsi Koprzywnica gm. Przechlewo, uchwała Nr 268/LVI/2014 Rady Gminy Przechlewo z dnia 28 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 26.08.2014 r., poz. 2869) - teren o powierzchni 1,08 ha.
14. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Przechlewo, gm. Przechlewo, w rejonie Osiedla im. Bronisława Juźkowa, ulicy Człuchowskiej i ulicy Szkolnej w Przechlewie, uchwała Nr 259/XLVI/2018 Rady Gminy Przechlewo z dnia 26 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 26.03.2018 r., poz. 1064) - teren o powierzchni 77,55 ha.

15. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla dwóch obszarów miejscowości Przechlewo oznaczonymi symbolami C i D, uchwała Nr 53/IX/2019 Rady Gminy Przechlewo z dnia 31 maja 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 01.07.2019 r., poz. 3174) - teren o powierzchni 126,11 ha.
16. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla dwóch obszarów miejscowości Przechlewo oznaczonymi symbolami A i B, uchwała Nr 128/XIX/2020 Rady Gminy Przechlewo z dnia 18 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 16.03.2020 r., poz. 1444) - teren o powierzchni 65,15ha
17. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Przechlewo, gm. Przechlewo w rejonie ulicy Szkolnej w Przechlewie, uchwała Nr 172/XXV/2020 Rady Gminy Przechlewo z dnia 29 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 29.10.2020 r., poz. 4441) - teren o powierzchni 1,05 ha.
18. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Przechlewo, gm. Przechlewo w rejonie ulicy Dworcowej w Przechlewie, uchwała Nr 221/XXXI/2021 Rady Gminy Przechlewo z dnia 26 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 01.03.2021 r., poz. 793) - teren o powierzchni 31,44 ha.

1.22 Obszary zagrożone powodzią.

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, występujące w korycie rzeki Brdy, określone zgodnie z opracowaniem "Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych etap II" IMGW, Gdynia, 2004/2005 rok oraz obszary potencjalnie narażone na zalanie w wyniku zniszczenia budowli piętrzących.

Zasięg oddziaływania powodziowego Brdy występuje na całym biegu rzeki w granicach gminy i obejmuje również strefy przybrzeżne jezior, przez które ona przepływa. Zasięgiem powodziowym objęte są również liczne rozlewiska rzeki, które tworzy Brda, meandrując przez obszar gminy. Zagrożeniem powodziowym objęta jest także strefa przybrzeżna jeziora Szczytno i jez. Końskiego, przez które przepływa rzeka. Obszary potencjalnie narażone na zalanie.

Na obszarze gminy nie występują sztuczne obwałowania rzek chroniące tereny przed powodzią. Cały obszar terenu zalewowego znajduje się w dolinie rzecznej, której zbocza stanowią swego rodzaju naturalne wały przeciwpowodziowe, chroniące tereny przed zalewaniem.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych przez RZGW generalnie nie występuje zwarta zabudowa, poza sporadycznie występującą rozproszoną zabudową zagrodową m.in. w miejscowościach Sapolno, Szczytno, Zawada, Dolinka i Nowa Brda. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nie projektuje się żadnej nowej zabudowy.

Dodatkowo na obszarze gminy wyznacza się w studium tereny potencjalnie narażone na zalanie zlokalizowane w sąsiedztwie budowli piętrzących, w obniżeniach terenu jak również w sąsiedztwie terenów szczególnie zagrożonych powodzią. Na tych obszarach w studium również nie wprowadza się nowej zabudowy.

Zasady dotyczące ochrony terenów szczególnego zagrożonych powodzią:

- 1) Na terenach szczególnego zagrożenia powodzią w studium obowiązuje zakaz lokalizowania nowej zabudowy. Nielicznie występującą zabudowę w rejonie

miejsowości Sapolno, Szczytno, Zawada, Dolinka i Nowa Brda, pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu, bez prawa rozbudowy.

- 2) Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, zabrania się wykonywania robót oraz czynności, utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:
  - wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
  - sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
  - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód, a także utrzymaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami z nimi funkcjonującymi.
- 3) Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych, dyrektor RZGW może, w drodze decyzji:
  - wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią,
  - nakazać usunięcie drzew lub krzewów.
- 4) Tereny szczególnego zagrożenia powodzią powinny znajdować się pod stałą kontrolą stosownych służb przeciwpowodziowych. Służby te powinny też kontrolować stan drożności rowów melioracyjnych i nie dopuszczać do ich zarastania i spłykania. Właściciele terenów, przez które przebiegają rowy melioracyjne i ciek wodne są zobowiązani do ich utrzymywania i konserwowania oraz zapewnienia w tym samym celu dostępu do rowów publicznych i cieków wodnych odpowiednim służbom.

Zasady dotyczące ochrony obszarów potencjalnie narażonych na zalanie.

Na terenach szczególnego zagrożenia powodzią określonych w studium postuluje się wprowadzenie zakazów jakie obowiązują na obszarach szczególnego zagrożenia. Ponadto na tych terenach nie występuje istniejąca zabudowa, a w studium nie wprowadza się tam nowych obszarów inwestycyjnych.

Na terenach tych dopuszcza się pełne rolnicze użytkowanie gruntów z zastosowaniem upraw takich jak na terenach szczególnie zagrożonych powodzią i niestosowania takich rygorów jak na terenach szczególnie zagrożonych powodzią, poza wznoszeniem zabudowy. Mniejsze rygory spowodowane są tym, że terenu te nie są traktowane jak tereny szczególnie zagrożone powodzią a jako obszary katastrofy budowlanej, związanej ze zniszczeniem lub uszkodzeniem budowli piętrzących (np. jaz, próg).

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy – Prawo wodne zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały podane do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pod adresami:

- wersja kartograficzna MZP i MRP w postaci plików pdf: <http://mapy.isok.gov.pl>;

- wersja numeryczna (wektorowa) MZP:
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP;
- wersja numeryczna (wektorowa) MRP:
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMRP.

II. ANALIZA STANU GMINY

Diagnoza do strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2022 – 2030 zawiera przegląd najważniejszych problemów i zadań dla Gminy Przechlewo w oparciu o analizę obowiązujących dokumentów strategicznych oraz informacji uzyskanych od mieszkańców.

Poprzednia strategia rozwoju Gminy Przechlewo uchwalona uchwałą Nr 280/XLVI/2006 Rady Gminy Przechlewo na lata 2006 – 2020 zawierała 3 główne priorytety. Zmiany zachodzące w otoczeniu oraz formalno – prawne uwarunkowania rozwojowe powodują konieczność aktualizacji dokumentów strategicznych ważnych dla gminy oraz uwzględniające aktualne potrzeby mieszkańców. Przed nami nowy okres programowania i nowe programy operacyjne, które będą miały wpływ na możliwości pozyskania środków unijnych, a tym samym możliwości rozwoju naszej Gminy w najbliższych latach. Gmina Przechlewo ma być w roku 2030 gminą przyjazną, otwartą szczególnie na młode i wykształcone pokolenie, z nowoczesnym rolnictwem i bardzo dobrze rozwiniętą funkcją ośrodka turystycznego, dającą możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez innowacyjność oraz wykorzystanie zasobów ludzkich, naturalnych i kulturowych, przy zachowaniu walorów środowiskowo-krajobrazowych. Ta wizja będzie realna tylko wtedy, jeżeli nastąpi konstruktywna współpraca przy jej realizacji przez samorząd, instytucje publiczne, prywatne przedsiębiorstwa i mieszkańców. To od nas wszystkich zależy, czy założenia strategii przyczynią się do szybkiego i trwałego rozwoju naszej gminy. Przedstawiamy przegląd najważniejszych problemów i wyzwań dla gminy Przechlewo. Opracowanie zostało przygotowane od ostatniego kwartału 2020 r. do początku 2022 r. i prezentuje dane i zjawiska aktualne na ten czas. Materiał ten oparł się o analizę aktualnych dokumentów strategicznych i polityk gminnych, danych dostępnych w rejestrach publicznych i urzędowych oraz literaturę przedmiotu. Kluczowym źródłem wiedzy był dialog z mieszkańcami oraz ankiety badania opinii. Korzystaliśmy również z informacji uzyskanych dzięki spotkaniom branżowym i wywiadam z przedstawicielami jednostek gminnych, powiatowych i organizacji pozarządowych oraz środowiskiem przedsiębiorców.

2.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT opiera się na zestawieniu pozytywnych i negatywnych czynników zewnętrznych (szans i zagrożeń) oraz czynników rozwojowych o charakterze wewnętrznym, które określa się jako mocne i słabe strony. Zestawienie jest wynikiem przeprowadzonych badań wśród mieszkańców gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - malowniczy i urozmaicony krajobraz - bogactwo i różnorodność zasobów przyrodniczych i krajobrazowych - duży stopień lesistości gminy - liczne czyste jeziora - wysoki przyrost naturalny - stosunkowo młode społeczeństwo - istniejące duże zakłady pracy - duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw - wzrastająca przedsiębiorczość społeczeństwa - nowoczesne rolnictwo - korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego - duży potencjał dla rozwoju ruchu turystycznego - gminne imprezy o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym - duży stopień skanalizowania Gminy i nowoczesna oczyszczalnia - wysoki stopień zwodociągowania - sprawny system segregacji odpadów - dobre warunki rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii takich jak biomasa, biogaz, panele słoneczne, fotowoltaika, - stała poprawa stanu środowiska - zadbane miejscowości i czyste ulice - nowoczesnie zaaranżowany, dobrze wyposażony obiekt biblioteki - instytucja kultury dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne warunki dla wsparcia rozwoju młodzieży - niski poziom zaangażowania młodzieży w życie społeczności lokalnej - niski poziom wiedzy i umiejętności w zakresie technologii informatycznych - słaby dostęp do specjalistycznych świadczeń służby zdrowia - występujące zjawisko alkoholizmu i narkomanii - niskie wskaźniki zatrudnienia - zależność od niewielu pracodawców - brak spójnego systemu wspierania przedsiębiorczości - niedostateczna powierzchnia terenów uzbrojonych pod zabudowę związaną z produkcją, przetwórstwem, usługami lub innymi formami działalności gospodarczej - ograniczona ilość przestrzeni nadającej się do prowadzenia działalności gospodarczej - brak mieszkań komunalnych i socjalnych - uboga i niezróżnicowana oferta turystyczna - słaba promocja lokalnych produktów turystycznych i żywnościowych - zły stan techniczny części dróg powiatowych i gminnych - niska aktywność społeczna

	<ul style="list-style-type: none"> - brak połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami - likwidacja osobowej linii kolejowej - położenie gminy z dala od większych miast - mała aktywność większości istniejących organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości w zakresie konieczności pogłębiania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych - możliwości nauki i pracy na odległość, w tym przez Internet - ożywienie gospodarki krajowej i europejskiej - rozwój instytucji wspierających rynek pracy, w tym współfinansowanych z funduszy UE - wspieranie (również z ze środków UE) przedsiębiorczości i innowacji - rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne - nacisk Unii i Polski na rozwój obszarów wiejskich - tworzenie partnerstw w celu pozyskiwania środków - wykorzystanie funduszy unijnych - decentralizacja finansów publicznych - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w tym wzrost znaczenia organizacji pozarządowych - rozwój profilaktyki zdrowotnej i jednostek ochrony zdrowia - wzrost znaczenia wykorzystania energii odnawialnej w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> - ruchy migracyjne prowadzą ce do utraty tożsamości lokalnej, w tym kulturowej; - odpływ młodzieży; - wzrost średniej wieku społeczeństwa; - odpływ wykwalifikowanych i wysoko wykształconych mieszkańców; - wolne tempo wzrostu gospodarczego, hamujące wzrost zatrudnienia - zmiany w mechanizmach wsparcia i polityce UE w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa - powolne osiągnięcie przez administrację publiczną zdolności instytucjonalnej absorpcji funduszy strukturalnych UE - kryzys finansów publicznych - ograniczona skuteczność rządowych programów wspierających restrukturyzację ochrony zdrowia i opieki społecznej - ograniczenia ze swobodnym dostępem do kultury, czytelnictwa, sztuki, rekreacji, sportu z wiązane z pandemią COVID-19

Przeprowadzenie badań w zakresie konsultacji społecznych zostało ograniczone ze względu na stan epidemiologiczny jaki obowiązywał. Możliwości wykorzystania spotkań i warsztatów została zredukowana. Materiał do analizy został zebrany od przedstawicieli reprezentatywnej grupy mieszkańców gminy tj. przedstawicieli: sołectw – sołtysów, zakładów pracy organizacji i stowarzyszeń.

III. WIZJA GMINY PRZECHLEWO

Gmina Przechlewo, przyjazna, otwarta szczególnie na młode i wykształcone pokolenie gmina, z nowoczesnym rolnictwem i bardzo dobrze rozwiniętą funkcją ośrodka turystycznego, dająca możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez innowacyjność oraz wykorzystanie zasobów ludzkich, naturalnych i kulturowych, przy zachowaniu walorów środowiskowo-krajobrazowych.

Gmina Przechlewo w roku 2030 to gmina, która:

- stwarza możliwości rozwoju, zwłaszcza młodym wykształconym i przedsiębiorczym osobom;
- wspiera wszechstronny rozwój i ciągle podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji;
- wspiera rozwój aktywności społecznej i dialogu obywatelskiego;
- wspiera mieszkańców znajdujących się w trudnym położeniu życiowym;
- wspiera inwestycje w lokalną infrastrukturę i system transportowy wspierający mobilność ludzi oraz w systemy teleinformatyczne zapewniające sprawny przepływ informacji i wiedzy;
- oferuje wysoki poziom świadczeń w sferze edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, sportu i rekreacji, kultury i bezpieczeństwa publicznego;
- wspiera rozwój przedsiębiorstw przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego;
- jest gminą atrakcyjną turystycznie;
- znana jest z nowoczesnego rolnictwa;
- posiada efektywną i działającą w sposób przejrzysty administrację samorządową;
- jest gminą, w której rozwija się partnerstwo publiczno – prywatne;
- zapewnia wysoki standard życia, jest ukierunkowana na trwały rozwój społeczno – gospodarczy, ma pozytywny wizerunek i efektywny system promocji.

3. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI OPERACYJNYCH DZIAŁAŃ.

Kształt celów strategicznych określony został na podstawie przeprowadzonej ankiety, analizy SWOT oraz podczas konsultacji. Przedstawione zostały poniżej cele strategiczne i operacyjne.

Strategia obejmuje działania w ramach 3 priorytetów: **SILNE SPOŁECZEŃSTWO, EFEKTYWNA GOSPODARKA I CZYSTE ŚRODOWISKO.**

3.1 Silne Społeczeństwo.

3.1.1 Wysoki poziom edukacji i nauki oraz wzrost aktywności zawodowej

3.1.1 Podnoszenie poziomu kształcenia w szkołach i przedszkolach:

- wspieranie innowacyjnych form kształcenia;
- zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu;
- wspieranie nauki języków obcych;
- rozszerzanie działalności pozalekcyjnej;
- rozwój oferty zbiorów bibliotek;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli;

- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez tworzenie na bazie istniejących obiektów grup wychodzących naprzeciw potrzebom rozwojowym dzieci;

- wspieranie rozwoju dzieci poprzez alternatywne formy zajęć w miejscu zamieszkania;

- zwiększenie możliwości korzystania z porad specjalistów w zakresie wczesnego rozpoznawania deficytów;

- zwiększenie świadomości rodzicielskiej oraz diagnoza potrzeb i umiejętności rodzicielskich w zakresie odpowiedzialności za edukację dzieci;

- współpraca środowiska szkolnego i rodzinnego w zakresie rozwiązywania problemów edukacyjnych;

3.1.2 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym bazy sportowo – rekreacyjnej:

- remont, modernizacja i wyposażenie budynków szkolnych i przedszkolnych;
- budowa, rozbudowa i modernizacja hal gimnastycznych i boisk sportowych, w tym zakup wyposażenia;
- rozbudowa terenów zielonych przy szkołach i przedszkolach.

3.1.3 Udział szkół w projektach dotyczących dzieci i młodzieży:

- aktywne uczestnictwo szkół w konkursach i programach zewnętrznych;
- rozwój współpracy szkół z samorządem i przedsiębiorcami, w tym zapoznanie młodzieży ze specyfiką pracy w poszczególnych zakładach;
- rozwój kontaktów zagranicznych szkół.

3.1.4 Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców:

- promocja i wsparcie różnych form kształcenia ustawicznego;
- organizowanie szkoleń z zakresu zmiany kwalifikacji i dostosowania do rynku pracy;
- rozwój doradztwa zawodowego;
- tworzenie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci;
- udział w programach adresowanych do osób bezrobotnych.

3.1.5 Wzrost zaangażowania obywatelskiego w życiu publicznym:

- wsparcie i promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej;

- tworzenie warunków dla rozwoju działalności organizacji pozarządowych;
- rozwój partnerstwa organizacji pozarządowych i samorządu terytorialnego;
- zapoznanie młodzieży z pracą samorządowca i dokumentami programowymi Gminy.

3.2 Efektywna Gospodarka.

3.2.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych:

- tworzenie programów pomocy uczniom w trudnej sytuacji materialnej;
- tworzenie oddziałów przedszkolnych i mini przedszkoli;
- podejmowanie i wspieranie działań mających na celu poprawę dostępności do szkół.

3.2.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego:

- budowa i rozbudowa sieci zapewniających szybki i bezpieczny dostęp do Internetu, w tym tworzenie publicznych punktów dostępu;
- wspieranie rozwoju zintegrowanych systemów informacyjnych;
- organizowanie szkoleń z zakresu informatyzacji.

3.2.3 Rozwój przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii oraz wsparcie istniejących przedsiębiorstw.

a) Tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza branży rolno-spożywczej i usługowej - budowanie sprawnego systemu informacji gospodarczej, prawnej i technicznej:

- opracowanie systemu ułatwień administracyjnych oraz ulg podatkowych;
- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego na kolejne obszary gminy;
- wspieranie tworzenia i promocja funduszy poręczeń, funduszy pożyczkowych i kapitałowych;
- udostępnianie terenów z przeznaczeniem na działalność gospodarczą.

b) Wspieranie rozwoju istniejących firm:

- usprawnianie obsługi przedsiębiorców przez administrację samorządową;
- wspieranie działań umożliwiających rozwój gospodarki elektronicznej;
- tworzenie warunków dla rozwoju kontaktów gospodarczych w kraju i za granicą;
- wspieranie wdrażania innowacji i nowych technologii.

c) Wspieranie przedsiębiorczości oraz elastycznych form zatrudnienia:

- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez doradztwo;
- wspieranie działań służących efektywniejszemu wykorzystaniu posiadanych zasobów;

- wprowadzanie dodatkowych zajęć w gimnazjum z zakresu przedsiębiorczości i postaw rynkowych;
- promocja telepracy.

3.3 Czyste Środowisko.

Zwiększanie świadomości ekologicznej planowany jest przez rozwój edukacji ekologicznej w szkołach i przedszkolach odbywać się będzie poprzez prowadzenie zajęć z zakresu ekologii i ochrony środowiska, organizowaniu oraz uczestnictwie w konkursach, programach i akcjach o tematyce ekologicznej. Działania te doprowadzą do stałego podnoszenie świadomości ekologicznej dorosłych, w tym przedsiębiorców poprzez prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych z zakresu ekologii i ochrony środowiska. Kształtowanie właściwej struktury terenów zieleni w zakresie pielęgnacji krajobrazu, budowy lub przebudowy urządzeń małej retencji w celu właściwego zagospodarowania terenów cennych przyrodniczo i tworzenie, i zachowanie układów zieleni we wsiach, w tym parków. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym ochrona ekosystemów leśnych jako regulację i utrzymanie cieków wodnych, źródlisk i bagien. Uwzględnić należy budowę lub przebudowę drzewostanu w tym inwentaryzację i tworzenie pomników przyrody. Działania te wiążą się z upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie promowania właściwych sposobów zagospodarowania nawozów naturalnych, organizacji systemu zbiórki i utylizacji odpadów niebezpiecznych oraz zalesianiu gruntów rolnych o niskiej bonitacji. Rozwój funkcjonowania systemów służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Kontynuowana będzie rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wymiana tych odcinków sieci będących w złym stanie technicznym. W rozproszonych układach zabudowy nie objętych siecią kanalizacji będzie się dążyć do rozpowszechnianie projektów oczyszczalni przydomowych. Rozbudowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowana będzie poprzez rozwój systemu segregacji, recyklingu i innych form odzysku odpadów. W tym celu dokonany zostanie zakup sprzętu na potrzeby składowiska odpadów. Systematycznie prowadzić się będzie likwidację i rekultywację dzikich wysypisk oraz brać czynny udział w realizacji powiatowego systemu gospodarki odpadami. Działania w zakresie rozwoju infrastruktury energetyki odnawialnej oraz poszanowania energii nastąpi przez planowanie budowy i rozbudowy biogazowni rolniczych, budowa farm wiatrowych oraz rozbudowę, przebudowę lub modernizację systemów ogrzewania i wyposażanie ich w instalacje ograniczające emisję zanieczyszczeń. Wspierane będą działania w zakresie termomodernizacji budynków.

3.4 Wzrost jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej.

Wspieranie odnowy wsi, w tym rewitalizacja osiedli popegeerowskich poprzez poprawę estetyki wsi, w tym rozbudowa terenów zieleni. Ważnym zadaniem jest poprawa dostępności transportowej poprzez poprawę stanu technicznego dróg poprzez rozbudowę systemu dróg, budowę chodników i ścieżek rowerowych. Dotyczy to również wsparcia poprawy systemu połączeń komunikacyjnych w gminie i łączących gminę z innymi miejscowościami.

Działania gminy w celu zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej będzie realizowane również przez rozbudowę i poprawę jakości systemu zaopatrywania w wodę, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, w tym wymiana sieci azbestowych co podniesie jakość wody pitnej.

Wspieranie tworzenia optymalnych warunków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych i socjalnych przez przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne, wspieranie programów zaspokajania potrzeb osób starszych a przez to wsparcie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Usprawnianie działań administracji samorządowej przez systematyczny udział pracowników samorządowych w szkoleniach podnoszących poziom ich wiedzy i kwalifikacji w zakresie rozwoju e-administracji, kontaktów krajowych i zagranicznych, w tym udział w partnerstwach i stowarzyszeniach oraz aktywne pozyskiwanie środków unijnych i krajowych na realizację zadań gminy.

3.5 Rozwój gospodarki wykorzystującej zasoby lokalne.

3.5.1 Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa oraz współpracy producentów rolnych:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników;
- wspieranie współpracy producentów rolnych i tworzenia grup producenckich;
- poprawa struktury agrarnej w gminie.

3.5.2 Wspieranie rolnictwa ekologicznego oraz rozwoju produkcji rolnej z przeznaczeniem na biopaliwa:

- organizowanie szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego i produkcji rolnej z przeznaczeniem na biopaliwa;
- promocja produktów rolnictwa ekologicznego.

3.5.3 Wspieranie rozwoju oferty produktów lokalnych, w tym produktów żywnościowych:

- rozwój i promocja rzemiosła, w tym rękodzieła artystycznego;
- rozwój i promocja lokalnych produktów żywnościowych, w tym pszczelarskich;

3.5.4 Rozwój racjonalnej gospodarki leśnej:

- zalesianie nieużytków rolnych;
- udostępnianie zasobów leśnych dla celów turystycznych;
- rozwój gospodarki opartej o runo leśne.

3.6 Zwiększanie ruchu turystycznego i wydłużenie sezonu.

Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej oraz podnoszenie jakości usług turystycznych poprzez budowę i rozbudowę oraz poprawa jakości bazy noclegowej, bazy gastronomicznej i bazy rekreacyjno – wypoczynkowej.

Rozwój agroturystyki przez propagowanie wśród rolników działalności agroturystycznej, w tym organizacja szkoleń oraz tworzenie gospodarstw agroturystycznych.

3.6.3 Rozwijanie produktów turystycznych:

- wytyczanie i znakowanie szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, kajakowych, podnarciarstwo biegowe);
- tworzenie nowych produktów turystycznych;
- budowanie kompleksowych ofert turystycznych;
- organizowanie imprez promujących gminę oraz rozwój oferty imprez stałych;
- wsparcie rozwoju i promocji gminnych produktów markowych.

3.6.4 Rozbudowa systemu promocji i informacji turystycznej

- eksponowanie informacji o zabytkach i pomnikach przyrody;
- wydawanie katalogów i broszur o gminie i jej atrakcjach;
- utworzenie i prowadzenie punktów informacji turystycznej;
- promowanie gminy w mediach i na stronach internetowych;
- udział Gminy w targach i wystawach.

IV. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII.

Za realizację strategii odpowiada Wójt Gminy Przechlewo, który wyznacza właściwą komórkę organizacyjną odpowiedzialną za monitoring strategii. W proces realizacji będą jednak zaangażowane również inne podmioty, m.in. gminne jednostki zakładowe i pomocnicze, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe. Dla osiągnięcia sukcesu realizacji strategii ważna jest partnerska współpraca wszystkich podmiotów, jak i mieszkańców. Realizacji Strategii służyć będą gminne programy, takie jak: Plan Rozwoju Lokalnego, Gminny Program Ochrony Środowiska, Gminny Program Gospodarki Odpadami, Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz inne nowo powstające tego typu, spójne ze Strategią programy. Realizacja Strategii w dużej mierze uzależniona będzie od efektywnego pozyskiwania środków unijnych i innych pozabudżetowych.

W celu efektywnego zarządzania realizacją Strategii konieczne jest systematyczne pozyskiwanie oraz analizowanie danych dotyczących rozwoju Gminy Przechlewo. Działania mają na celu reagowanie na pojawiające się problemy wdrażania strategii oraz pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a efektami wdrażanej strategii.

Ocena kierunków i postępu realizacji Strategii może być przyczyną jej aktualizacji, jednak aktualizacja nie powinna następować częściej niż raz w kadencji Rady Gminy. Ocena realizacji strategii powinna odbywać się raz na dwa lata w postaci raportu z realizacji strategii. Raporty winne zawierać wykaz podjętych działań w odniesieniu do założonych działań.

Wyznaczona przez Wójta komórka opracuje koncepcję systemu monitoringu i oceny jej realizacji, łącznie ze wskaźnikami monitoringu Strategii.